

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Verksamhetsberättelse 2024

1 Ansvarsnämndens organisation och sammansättning

1.1 Ansvarsnämndens uppgifter

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar är enligt 10 kap. 8 § kyrkoordningen ett särskilt organ för att pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Bestämmelser om Ansvarsnämndens sammansättning, beslutförhet och omröstningsregler finns i 14 kap. kyrkoordningen. Ansvarsnämnden ska utifrån bestämmelserna i 8 kap. 8 § kyrkoordningen pröva behörigheten att biskopsvigas hos dem som erhåller röster i nomineringsval och som inte redan är vigda till biskopar.

Ansvarsnämnden ska vidare, enligt 30 kap. 7 § kyrkoordningen, pröva frågor om biskopars rätt att utöva kyrkans vigningstjänst. Ansvarsnämnden fastställde i inledningen av sin verksamhet en arbetsordning där bland annat regleras delegationer till nämndens ordförande och sekreterare.

Vid utgången av år 2024 omfattade Ansvarsnämndens tillsyn 44 biskopsvigda inklusive stiftsbiskoparna.

1.2 Ansvarsnämndens ledamöter och ersättare

Ansvarsnämnden ska enligt 14 kap. 2 § kyrkoordningen bestå av en ordförande som är eller har varit ordinarie domare, en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen, en ledamot som är präst och antingen har varit ledamot i ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet och en ledamot som är lekman och antingen har varit ledamot av ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet. För var och en av ledamöterna ska det finnas en personlig ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot.

Ansvarsnämnden har under år 2024 bestått av följande ledamöter och ersättare.

Ledamöter

F.d. lagmannen Robert Schött, ordförande, prosten teol. dr Ingemar Söderström, kyrkoherden teol. dr Thomas Stoor och fil. dr Elisabeth Engberg.

Ersättare

F.d. lagmannen Fredrik von Arnold för Robert Schött, kyrkoherden teol. dr Carin Åblad Lundström för Ingemar Söderström, prosten Karl Gustav Sjögren för Thomas Stoor och professor Eva Forssell-Aronsson för Elisabeth Engberg.

Sekreterare

Rådmannen Maria Wetterstrand Hagström.

Sammanträden

Under 2024 har Ansvarsnämnden sammanträtt fem gånger. Sammanträdena har ägt rum den 22 januari (i Uppsala), den 5 februari (via Teams), den 2 april (via Teams), den 20 maj (i Uppsala) och den 9 december (via Teams).

1.3 Kansli- och ekonomifrågor m.m.

Av 14 kap. 2 § fjärde stycket kyrkoordningen framgår att sekreterare och föredragande i Ansvarsnämnden är en jurist som utses av nämnden. Sekreteraren anställs dock av kyrkokansliet som också – efter samråd med Ansvarsnämndens ordförande – fastställer ersättning för sekreterarens arbete.

Ansvarsnämnden, som inte avses bedriva någon egen löpande tillsyns- eller utredningsverksamhet, har inte något självständigt budgetansvar eller egen internbudget. Kostnaderna för Ansvarsnämndens verksamhet har för budgetåret 2024 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

Nämndens kansligöromål fullgörs av personal vid kyrkokansliet i Uppsala. Under året har nämndens sekreterare biträtt av kansliadministratören Karin Bohlin, Enheten för arkiv och registratur, Avdelningen för fastigheter, kulturarv och service.

Ansvarsnämnden har en egen hemsida som uppdateras genom kyrkokansliets försorg (www.svenskakyrkan.se/ansvarsnamnden). På hemsidan publiceras nämndens beslut.

2 Ansvarsnämndens inriktning och effektmål

Ansvarsnämndens verksamhet har liksom tidigare år varit inriktad på att avgöra inkomna respektive av nämnden initierade ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt samt att detta ska ske utan onödigt dröjsmål. Inriktningen är att medianåldern för avgjorda ärenden inte bör överstiga fyra månader för tillsynsärenden och två månader för ärenden om behörighetsprövning inför biskopsval.

3 Registrerade och avgjorda ärenden

Under året registrerades 16 nya ärenden hos Ansvarsnämnden. Fyra av dessa avsåg anmälningar mot biskopar, två avsåg val av biskop, åtta avsåg inbjudan att lämna synpunkter på promemorior och två var av administrativ karaktär (verksamhetsberättelsen m.m.). Nämnden avgjorde under året 14 av dessa ärenden och två ärenden från 2023.

4 Prognos om ärendeutvecklingen

Antalet registrerade ärenden hos Ansvarsnämnden var betydligt fler än antalet ärenden som registrerades under 2023. Det kan förklaras av den ökande mängden remisser. Det finns dock skäl att anta att antalet ärenden under 2025 blir färre i förhållande till antalet ärenden under 2024.

5 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen

Ansvarsnämnden har tidigare lämnat synpunkter på promemorian *Vissa frågor om biskopens anställning, behörighet m.m.* Nämnden har av kyrkokansliet informerats om den fortsatta beredningen av de förslag som lämnades i promemorian och en sammanfattande redogörelse för remissutfallet.

Ansvarsnämnden ser därutöver, utifrån nämndens perspektiv, för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen.

Uppsala den 20 maj 2025

Robert Schött
Ordförande

Maria Wetterstrand Hagström
Sekreterare